

Moratoriul privind plata unor taxe instituit de Franța pentru sprijinirea companiilor aeriene titulare ale unei licențe franceze în cadrul pandemiei de COVID-19 este conform cu dreptul Uniunii

Această schemă de ajutor este adecvată pentru remedierea pagubelor economice provocate de pandemia de COVID-19 și nu constituie o discriminare

În luna martie 2020, Franța a notificat Comisiei Europene o măsură de ajutor sub forma unui moratoriu privind plata taxei de aviație civilă și a taxei de solidaritate pe biletele de avion, datorate lunar în perioada cuprinsă între lunile martie și decembrie 2020 (denumit în continuare „moratoriul privind plata taxelor”). Acest moratoriu, de care beneficiază companiile aeriene titulare ale unei licențe franceze¹, constă în amânarea plății taxelor respective până la 1 ianuarie 2021 și în eșalonarea ulterioară a plăților de-a lungul unei perioade de 24 de luni, și anume până la 31 decembrie 2022. Quantumul exact al taxelor este determinat în funcție de numărul de pasageri transportați și de numărul de zboruri efectuate de pe un aeroport francez.

Prin decizia din 31 martie 2020², Comisia a calificat moratoriul privind plata taxelor ca ajutor de stat³ compatibil cu piața internă, în conformitate cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE. În temeiul acestei dispoziții, sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare.

Compania aeriană Ryanair a introdus o acțiune în anularea acestei decizii, care este respinsă de Tribunalul Uniunii Europene prin hotărârea pronunțată la această dată. **Tribunalul examinează, pentru prima dată, legalitatea unei scheme de ajutor de stat adoptate ca răspuns la consecințele pandemiei de COVID-19** în raport cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE⁴. În plus, Tribunalul precizează legătura dintre normele privind ajutoarele de stat și principiul nediscriminării pe motiv de cetățenie sau naționalitate, consacrat la articolul 18 alineatul (1) TFUE, pe de o parte, și principiul liberei prestări a serviciilor, pe de altă parte.

Aprecierea Tribunalului

În primul rând, Tribunalul efectuează un control al deciziei Comisiei în raport cu articolul 18 primul paragraf TFUE, care interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate în domeniul de aplicare a tratatelor, fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevăd.

¹ Licență eliberată în temeiul articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (JO 2008, L 293, p. 3).

² Decizia C(2020) 2097 final a Comisiei din 31 martie 2020 privind ajutorul de stat SA.56765 (2020/N) – Franța – COVID-19 – Moratoriu privind plata taxelor aeronautice, în favoarea întreprinderilor de transport public aerian.

³ În sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

⁴ În Hotărârea din 17 februarie 2021, Ryanair/Comisia ([T-238/20](#)), Tribunalul a examinat legalitatea, în raport cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, a unei scheme de ajutor de stat adoptate de Suedia ca răspuns la consecințele pandemiei de COVID-19 pe piața suedeză a transportului aerian.

Or, întrucât articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE figurează, potrivit Tribunalului, printre dispozițiile speciale menționate, Tribunalul examinează dacă moratoriul privind plata taxelor putea fi declarat compatibil cu piața internă în temeiul acestei dispoziții.

În această privință, Tribunalul confirmă, pe de o parte, că **pandemia de COVID-19 și măsurile de restricționare a transportului și de izolare adoptate de Franța ca răspuns la aceasta constituie, în ansamblu, un eveniment extraordinar**, în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, **care a cauzat pagube economice companiilor aeriene care operează în Franța**. Potrivit Tribunalului, nu se poate contesta nici că obiectivul moratoriului privind plata taxelor este efectiv cel de remediere a pagubelor menționate.

Pe de altă parte, Tribunalul constată că **limitarea moratoriului privind plata taxelor la companiile aeriene care dețin o licență franceză este adecvată pentru atingerea obiectivului de remediere a pagubelor provocate de evenimentul extraordinar menționat**. În această privință, Tribunalul subliniază că, în temeiul Regulamentului nr. 1008/2008, deținerea unei licențe franceze se traduce, în practică, prin prezența sediului principal al companiilor aeriene pe teritoriul francez și prin supunerea acestora supravegherii financiare și a bunei reputații de către autoritățile franceze. Potrivit Tribunalului, dispozițiile regulamentului menționat stabilesc obligații reciproce între companiile aeriene care dețin o licență franceză și autoritățile franceze și, prin urmare, o legătură specifică și stabilă între acestea, care îndeplinește în mod adecvat condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.

În ceea ce privește caracterul proporțional al moratoriului privind plata taxelor, Tribunalul subliniază, în plus, că companiile aeriene eligibile pentru schema de ajutor sunt cele afectate cel mai grav de măsurile de restricționare a transportului și de izolare adoptate de Franța. În schimb, extinderea moratoriului menționat la companii care nu sunt stabilite în Franța nu ar fi permis atingerea cu aceeași precizie și fără riscul unei supracompensări a obiectivului de remediere a pagubelor economice suferite de companiile aeriene care operează în Franța.

Având în vedere aceste constatări, Tribunalul confirmă că **obiectivul moratoriului privind plata taxelor îndeplinește cerințele derogării prevăzute de articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE și că modalitățile de acordare a ajutorului respectiv nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv**. Astfel, schema menționată nici nu constituie o discriminare interzisă în temeiul articolului 18 primul paragraf TFUE.

În al doilea rând, Tribunalul examinează decizia Comisiei în raport cu libera prestare a serviciilor enunțată la articolul 56 TFUE. În această privință, Tribunalul amintește că această libertate fundamentală nu se aplică ca atare în domeniul transporturilor, care este supus unui regim juridic special, din care face parte Regulamentul nr. 1008/2008. Or, regulamentul amintit are ca obiect tocmai definirea condițiilor de aplicare, în sectorul transportului aerian, a principiului liberei prestări a serviciilor. Cu toate acestea, Ryanair nu a invocat nicio încălcare a regulamentului menționat.

În al treilea rând, Tribunalul respinge motivul potrivit căruia Comisia ar fi săvârșit o eroare vădită în aprecierea valorii avantajului atribuit companiilor aeriene care beneficiază de moratoriul privind plata taxelor. Tribunalul constată că quantumul pagubelor suferite de beneficiarii moratoriului privind plata taxelor este, după toate probabilitățile, mai ridicat, sub aspect nominal, decât quantumul total, nominal, al moratoriului, astfel încât spectrul unei eventuale supracompensări trebuie să fie în mod clar înlăturat. În plus, Tribunalul subliniază că Comisia a luat în considerare angajamentele Franței de a-i furniza o metodologie detaliată cu privire la modul în care acest stat membru intenționa să cuantifice, *a posteriori* și pentru fiecare beneficiar, quantumul pagubelor legate de criza cauzată de pandemie, ceea ce constituie o garanție suplimentară de evitare a oricărui risc de supracompensare.

În sfârșit, Tribunalul respinge ca nefondat motivul întemeiat pe pretinsa încălcare a obligației de motivare și constată că nu este necesar să se examineze temeinicia motivului întemeiat pe încălcarea drepturilor procedurale care reies din articolul 108 alineatul (2) TFUE.

MENȚIUNE: Împotriva deciziei Tribunalului se poate declara recurs la Curte, numai pentru motive de drept, în termen de două luni și zece zile de la comunicarea acesteia.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Tribunalului.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.